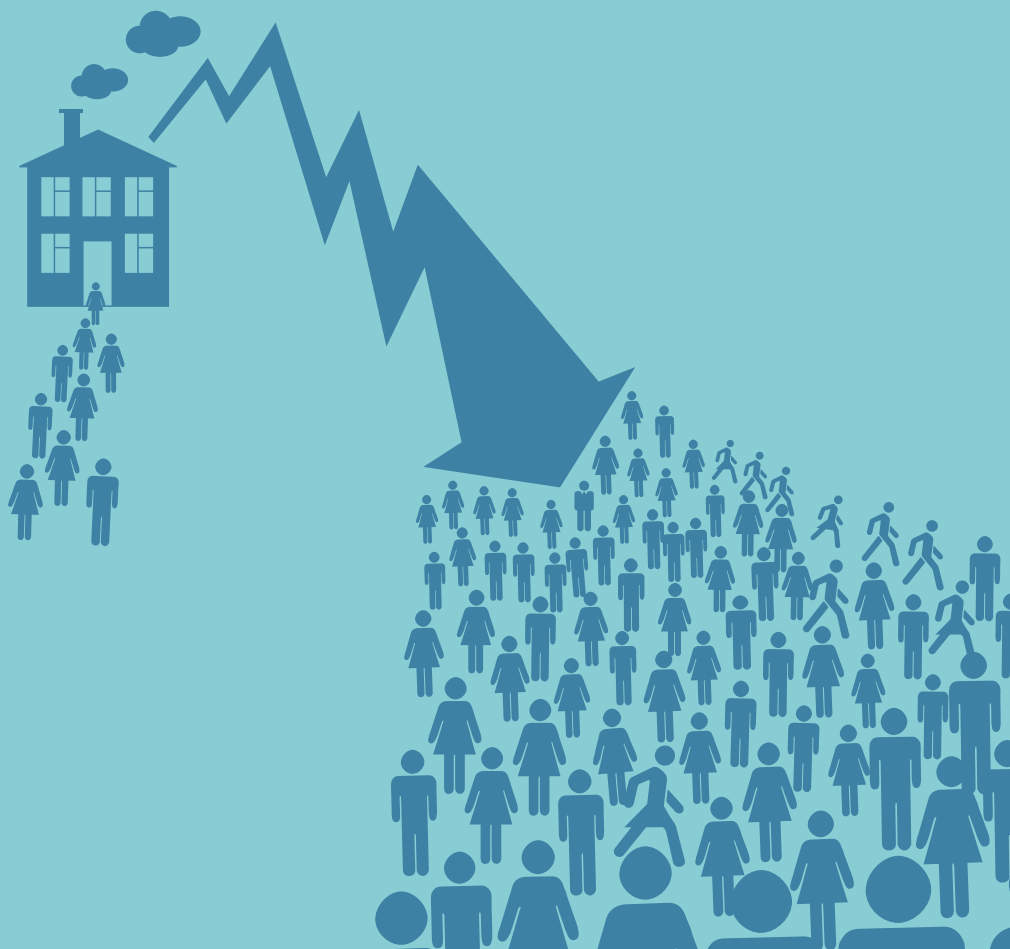

Fair konkurrence uden konkurser

FOAs anbefalinger og
krav til kommunerne

Indhold

Indledning	3
Baggrund	4
Dialog og samarbejde	5
Konkrete beredskabsplaner	6
Anvendelse af arbejdsklausuler, sociale klausuler mv.	7
Krav til virksomhederne om en sund økonomi (soliditet)	8
Sikkerhedsstillelse og garantistillelse	9
Afvisning af unormalt lave tilbud	12
Afvisning af 'konkursryttere'	13
Sikring af fair konkurrence	14

Politisk ansvarlig: Dennis Kristensen Redaktion: Per
Brøgger Jensen og Neel Mark Wraae Layout: Joe
Anderson Produktion: Pjec1heden og FOAs trykkeri

Indledning

Der er brug for en indsats, der kan sikre fair konkurrence og begrænse de negative effekter af konkurser, specielt på ældreområdet.

Både de ældre og personalet påføres unødige gener og usikkerhed, og skatteyderne påføres unødige udgifter ved konkurser. Kommunerne bør derfor stille en række krav til private leverandører for at minimere de problemer, der kan opstå ved konkurser.

På de følgende sider er samlet en række konkrete anbefalinger og krav, som kommunerne kan anvende.

Venlig hilsen

Dennis Kristensen
forbundsformand

Baggrund

Den privat leverede ældrepleje omfatter både leverandører med ordnede forhold, leverandører, der bevæger sig i gråzoner og desværre også leverandører uden ordnede forhold.

Samtidig har perioden siden indførelsen af frit valgs-ordningen i ældreplejen i 2003 vist, at et forholdsvis stort antal leverandører ikke har haft den fornødne økonomiske soliditet til at opfylde leveringsforpligtelsen i hele kontraktperioden, hvilket allerede har påført en række kommuner betydelige omkostninger i forbindelse med leverandørers konkurser – fx omkostninger til nødberedskab, manglende levering indtil anden løsning er fundet og i form af eventuelt tab i resten af kontraktperioden.

Overordnet afhænger kommunernes forsyningssikkerhed både af leverandørernes økonomiske soliditet og af deres vilje til at etablere ordnede forhold i forhold til såvel løn- og ansættelsesvilkår som skatteforhold. Det gælder både for leverandøren selv og for eventuelle underleverandører. Virksomheder uden ordnede forhold udgør en særlig risiko for kommunen, når FOA presser på for at opnå overenskomst.

Dialog og samarbejde

En forudsætning for et reelt samarbejde mellem kommune og leverandør er en kvalificeret leverandør med kompetente medarbejdere, kompetent ledelse og kompetent bestyrelse/ejere. En dårlig daglig ledelse kan modsat være den direkte årsag til en konkurs.

Kommunerne bør kunne vurdere ved udvælgelse og tildeling af opgaven, hvilke kompetencer virksomheden besidder, og hvilke tiltag der garanteres for at fastholde og udvikle disse kompetencer.

Et samarbejde bør endvidere bygge på klare kontraktmæssige forpligtel-

ser i forhold til kontrol og opfølgning, så udbyder har mulighed for hele tiden at være ajour på situationen hos leverandøren.

Kommunerne bør således løbende påse at de leverede ydelser lever op til kontraktens krav, herunder kvalitetskrav:

- Kommunerne bør løbende konkret påse, at private leverandører overholder kontraktens krav til løn- og ansættelsesvilkår.
- Kommunerne bør regelmæssigt overvåge private leverandørers økonomiske situation, jf. s. 9 om soliditet.

Konkrete beredskabsplaner

Kommunerne har et ansvar for en beredskabsplan, der træder i kraft ved konkurser eller ved andre typer af forsyningsbrist, fx også ved en solvent lukning.

Men leverandøren bør blive kontraktligt forpligtet til løbende at bidrage til grundlaget for et sådant beredskab.

Eksempelvis bør leverandøren være kontraktmæssigt forpligtet til at stille oplysninger til rådighed om medarbejdere, vagt- og køreplaner mv., sådan at udbyder, også efter kurator har overtaget konkursboet, vil være i stand til at leve op til sit ansvar.

Anvendelse af arbejdsklausuler, sociale klausuler mv.

Private leverandører, der opererer med lavere omkostninger i kraft af social dumping med lavere løn og pensionsbidrag og ringere arbejdsvilkår, opnår en urimelig konkurrencefordel i forhold til såvel andre private leverandører som den kommunale ældrepleje. Virksomhederne bliver samtidig sårbare overfor et

krav om at ændre på disse forhold i løbet af kontraktperioden.

Samtidig sætter den manglende vilje til at anvende de for området generelle løn- og ansættelsesvilkår et samlet spørgsmålstejn ved leverandørens økonomiske soliditet [se s. 9].

Kommunernes Landsforening og FOA har endvidere over en årrække arbejdet målrettet på – blandt andet gennem overenskomstforhandlinger – at sikre, at ældreplejen anvender uddannet arbejdskraft. Og der er i den offentlige sektor en lang tradition for at løfte et socialt ansvar sideløbende med kerneopgaverne. Disse forpligtelser er med til at sikre en bæredygtig ældresektor, der både på kort og langt sigt er garant for, at der kan leveres service til borgerne.

Kommunerne bør anvende arbejds-klausuler om anvendelse af de for området mest fremherskende løn- og ansættelsesvilkår ved såvel frit valg-ordningens godkendelsesordning som ved egentlige udbud.

Kommunerne bør desuden stille krav til private leverandører om at anvende uddannet arbejdskraft i samme omfang som kommunens egen ældrepleje og samtidig stille krav om bæredygtige arbejdspladser, der på kort sigt sikrer seriøse leverandører, og som på længere sigt sikrer forsyningen af service.

Endelig bør kommunerne udvide kravene til hovedleverandøren med tilsvarende krav til underleverandørerne gennem krav om kædeansvar. Eller alternativt bør kommunerne forbyde anvendelse af underleverandører – som minimum uden en forudgående vurdering og godkendelse af kommunen.

Krav til virksomhederne om en sund økonomi (soliditet)

Virksomhedernes soliditet/egenkapital bør vurderes ud fra oplysninger om den del af virksomheden, som skal indgå i kontrakten.

For udenlandske koncerner skal soliditetskravet således opfyldes for det danske datterselskab/det danske cvr.nr. og ikke blot for koncernen.

Virksomhedernes økonomi bør endvidere vurderes ud fra regnskaber for de sidste 5 år og herunder med information om skattebetaling.

Kommunernes samlede vurdering af virksomhedernes 'sunde økonomi' bør således inddrage en vurdering af overskudsgrad og skattebetaling samt eventuelle årsager til manglende skattebetaling.

Virksomheder, som generelt ikke synes rentable på grund af manglende overskud, skal kunne fravælges/udelukkes ud fra en konkret og samlet vurdering af virksomheden (FOA forudsætter, at dette krav er eller gøres lovligt, også selvom der muligvis ikke kan stilles mere specifikke og entydige krav om skattebetaling).

Sikkerhedsstillelse og garantistillelse

Der vil være tale om 2 typer af omkostninger, som en sikkerhedsstillelse bør kunne dække:

- For det første omkostninger ved fortsat levering af serviceydelsen, enten ved at kommunen overtager alle forpligtelser inkl. forpligtelser overfor de nuværende medarbejdere, eller ved at kommunen skal finde en alternativ løsning, eventuelt i form af vikardækning. Det må bero på en konkret vurdering, hvad der vil være aktuelt i det enkelte tilfælde. Omkostningerne kan eksempelvis svare til vikardækning i 3 måneder på samme aktivitetsniveau, som opgaven bliver løst ved i henhold til kontrakten, eller de kan svare til 1 måneds lønomkostninger plus øvrige forpligtelser til feriepenge, pension m.m.
- For det andet omkostninger ved et genudbud og/eller etableringen af en mere permanent løsning, eksempelvis ved at opbygge en egen organisation til at varetage

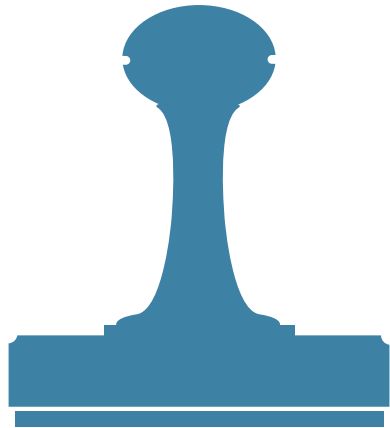
opgaven (nyansættelse af ledere, leje af bygninger mv.). Herunder eventuelle omkostninger til at gennemføre et nyt udbud. Udbudsomkostninger kan erfaringsmæssigt udgøre 1-2 procent af kontraktsummen eller som hovedregel ifølge KL m.fl. som minimum 1 mio. kr., hvis der er tale om et større udbud af velfærdsservice.

Er det ikke muligt med en tilstrækkelig sikkerhedsstillelse, kan løsningen i stedet være en fælles lånefond til midlertidig dækning af udgifter for kommune og/eller medarbejdere.

Sikkerhedsstillelsen skal svare fuldt ud til den samlede risiko, kommunen løber ved en konkurs eller betalingsstandsning. En sådan sikkerhedsstillelse har flere fordele:

- Hvis sikkerhedsstillelsen medfører, at kommunen risikofrit kan overtage de nuværende medarbejdere, uanset om der derved vil blive tale om en virksomhedsoverdragelse, vil det kunne sikre kontinuitet for borgerne.
- Samtidig vil det betyde, at man kan undgå, at tredjepart, eksempelvis medarbejdernes fagforening, skal løse et akut likviditetsproblem ved at stille lånekapital til rådighed for medarbejderne.

Afvisning af unormalt lave tilbud

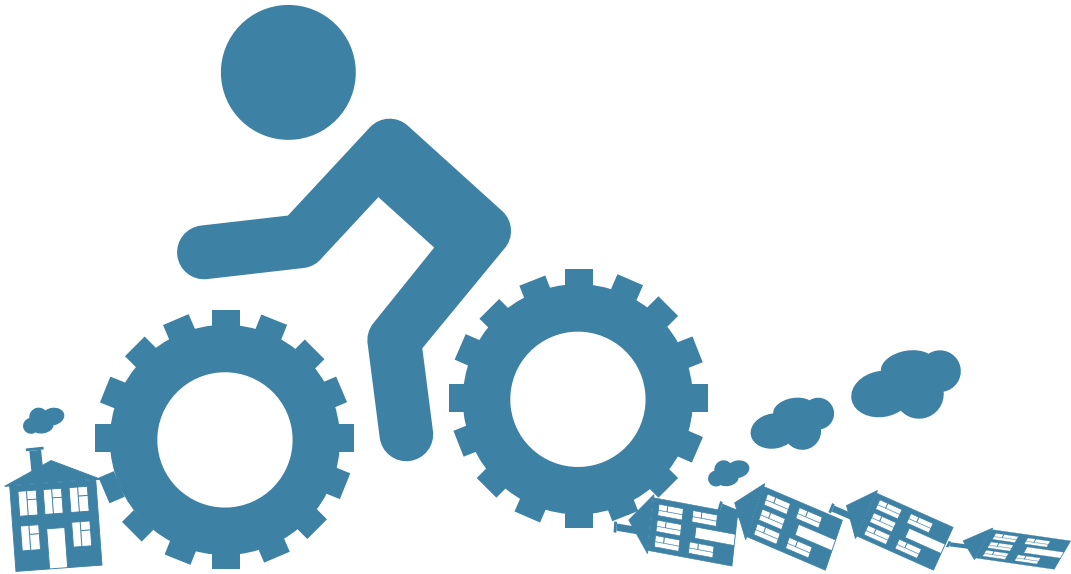
Kommunerne bør anvende muligheden for at afvise unormalt lave tilbud, jf. de nye EU-udbudsregler og den kommende udbudslov.

Unormalt lave tilbud – dumpingtilbud – skaber grundlag for unfair konkurrence i forhold til såvel andre private leverandører som den kommunale ældrepleje.

Samtidig risikerer øvrige private leverandørers og kommunens ældreplejes muligheder for at kunne fortsætte med at levere til kommunen at blive undermineret.

Og endelig viser erfaringerne, at dumpingtilbud øger risikoen for, at den private leverandør ikke kan eller vil levere den aftalte kvalitet til den aftalte pris i hele kontraktperioden.

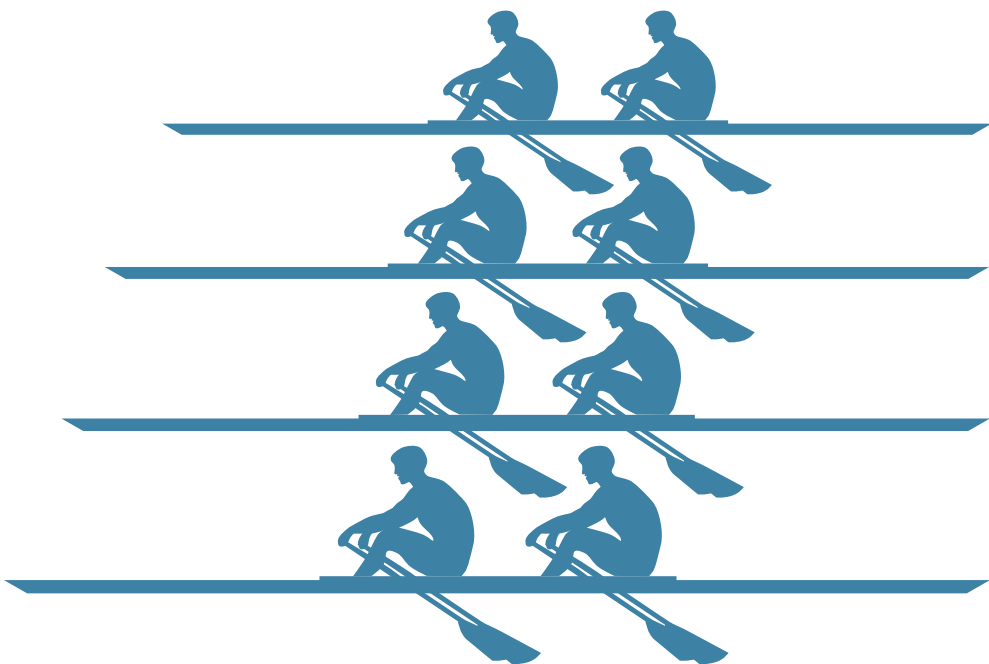

Afvisning af 'konkursryttere'

Som på andre erhvervsområder kan konkursloven anvendes kreativt til at komme ud af en for en privat leverandør urentabel kontrakt med henblik på at frigøre sig fra den hidtidige virksomhed for at oprette en ny.

Kommunerne bør kunne inddrage private leverandørers ejerforhold og

eventuelle personmæssige tilknytning til tidligere konkurser i vurdering af, hvorvidt en leverandør skal godkendes eller tildes en opgave, der har været i udbud.

Sikring af fair konkurrence

Kommunerne bør desuden sikre rammer for en lige konkurrence ved følgende tiltag:

- Der bør altid afgives et kontrolbud, så de private tilbud kan måles op mod et realistisk og omkostningsbestemt bud på opgaven udarbejdet i henhold til klare beregningsregler.
- Der bør altid inddrages hensyn til kvalitet (økonomisk mest fordelagtige tilbud) frem for laveste pris som tildelingskriterie. I en vægtning af pris og kvalitet bør prisen som tommelfingerregel altid vægte mindre end 50 %, således at prisen alene aldrig kan være afgørende.

SEPTEMBER 2015

Fair konkurrence uden konkurser

FOAs anbefalinger og
krav til kommunerne

Konkurser har store konsekvenser for borgerne, for medarbejderne og for kommunerne. Der er brug for en indsats, der kan sikre fair konkurrence og begrænse de negative effekter.

FOA har udarbejdet 8 konkrete anbefalinger, som kommunerne kan stille til de private leverandører. Det er vores bud på, hvordan kommunerne kan dæmme op for konkurser og sikre en fair konkurrence

FOA

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf. 46 97 26 26
www.foa.dk

FOA

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vore medlemmer. Hovedopgaven er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn samt moderne og ordnede arbejdsvilkår. Det er FOA, der aftaler din løn, dine tillæg, din arbejdstid, din pension, dine barselsregler, dine ferieregler og dine muligheder for uddannelse. Vores opgave i FOA er at slå for din tryghed. Ved at stå sammen i FOA, står hvert enkelt medlem meget stærkere. Og med den fælles styrke optræder vi slagkraftigt.